

NIEUWSBRIEF

JAARGANG 18 • NUMMER 1 • FEBRUARI 2012

Verslag van de algemene ledenvergadering van de vereniging Vrienden van de ISVW van 23 oktober 2011 te Leusden

Aanwezig: bestuur: voorzitter Cees Slottje, secretaris: Ellie Teunissen; penningmeester Lex Bolwerk; bestuursleden Maartje van Harderveld en Anka Fauth. 35 stemgerechtigde leden, intekelijst beschikbaar.
Erno Eskens namens de ISVW aanwezig. Afwezig met kennisgeving: 2 leden

1. Opening

De voorzitter, Cees Slottje, opent de vergadering, heet de aanwezigen, vrienden en introducés, welkom en stelt aan de vergadering de leden van het bestuur voor. Hij hoopt op een vruchtbare vergadering, die voorafgaat aan het café des idées, waar onze gastspreker Paul van Tongeren ons "rondleidt" in het Nihilisme van Nietzsche.

2. Mededelingen

De Vrienden hebben een donatie ontvangen van mw. B. ter Braak uit 1/15e van een nalatenschap van ruim € 15.000. Deze schenking is nog niet op de rekening binnengekomen. (secretaris: de schenking is in november

ontvangen). Mogelijk brengt dit andere vrienden op een idee.
De jaarrekening, die door de ALV op 18 juni 2011 is vastgesteld, is goedgekeurd door de accountant.
De ANBI status van de Vrienden is voldoende om schenkingen te doen aan de ISVW. Het is dus niet belangrijk dat de ISVW zelf geen ANBI status heeft.

3. Vaststellen notulen 18 juni 2011

De notulen van de algemene ledenvergadering van 18 juni 2011 worden conform vastgesteld.

4. Bespreking wijziging van statuten

Algemeen

Jan Diekema vindt het jammer dat niet de oude tekst naast de nieuwe tekst is verstuurd, zodat leden beter kunnen zien, wat gewijzigd is.
Hij geeft aan dat hij als lid van de financiële adviescommissie wat overrompeld is door de nieuwe tekst. Hoewel er een gesprek geweest is met het bestuur, had hij graag vooraf geïnformeerd willen worden over de nieuwe tekst.

INHOUD

• Van de redactie	1
• Verslag van de algemene ledenvergadering van de vereniging Vrienden van de ISVW van 23 oktober 2011	1
• Bericht van de ISVW	3
• Bericht van het bestuur	4
• In gesprek met Jan Flaming	5
• Leusdens dagboek: Esthetica en Kunstfilosofie	7
• Berichten van, over en naar aanleiding van de leesgroepen	8
• Overzicht van de leesgroepen	9

Hij meent dat de vergadering niet kan beslissen over de nieuwe statuten, omdat er onvoldoende informatie is gegeven.

Mevrouw Anna Knottenbelt geeft aan dat in deze nieuwe tijd met diverse sociale media er een grote behoefte is aan persoonlijke contacten. "Er is een schijn van contacten, maar de fysieke aanwezigheid en aandacht voor elkaar lijdt eronder." Ze vraagt of in de nieuwe statuten iets opgenomen kan worden over het bevorderen van onderlinge vriendschappen. Daar is nu een kans voor.

VAN DE REDACTIE

Voor u ligt de eerste Nieuwsbrief van 2012. Bestuur en redactie wensen u een goed jaar toe met veel gezondheid en wijsheid.

In deze Nieuwsbrief treft u de bestuursberichten aan: **de notulen van de algemene ledenvergadering** van 23 oktober 2011 en een extra bericht naar aanleiding daarvan. Ditmaal in 'In gesprek met...' Jan Flaming, filosoof en ondermeer docent op de ISVW.
In 'Leusdens dagboek' doet de heer Cees Slottje verslag

van twee weekenden van de basisopleiding Esthetica en Kunstfilosofie.

Inmiddels heeft het eerste **filosofisch café** van dit jaar plaatsgevonden. Het tweede vindt plaats na de algemene ledenvergadering op 17 juni. U dient zich hiervoor aan te melden. Dit kan via de website of telefonisch.

De redactie ontvangt graag berichten, verslagen, artikelen voor de Nieuwsbrief.

Ingebracht door Maarten Valkenburg: "als de vrienden willen dat rekening gehouden moet worden met hun wensen, dan zou onder het hoofdje middelen hier iets van terug gevonden moeten worden."

Verschillende leden haken hierbij aan en vragen om bevordering van onderlinge contacten per regio, en het stimuleren van activiteiten door de vrienden zelf. Het verenigingskarakter moet hoog worden gehouden. De statuten ademen de sfeer van een stichting. Nieuwe statuten geven de kans om dit verenigingskarakter te versterken.

De voorzitter antwoordt namens het bestuur:

Het bestuur heeft ervoor gekozen om een bestuurlijke toelichting te geven bij de "nieuwe statuten". Het bestuur heeft overwogen om de oude statuten en nieuwe statuten naast elkaar te zetten. Dit werd onleesbaar. We hebben daarom voor de huidige presentatie gekozen, nl. een toelichting op de veranderingen. Het bestuur heeft tevens aangegeven dat de oude statuten gedownload kunnen worden via de website of op te vragen waren bij de administratie.

De heer Slottje biedt zijn excuses aan voor het feit dat hij de FAC leden, na het overleg niet meer heeft geïnformeerd over de nieuwe tekst. Hij was het van plan, maar het is hem helemaal ontschoten.

De heer Slottje begrijpt de wens dat de leden meer contact met elkaar willen hebben, maar stelt dat de "vrienden" hierin zelf een bijdrage hebben. Het bestuur faciliteert. Het bestuur heeft daarom op LinkedIn een forum geopend, waar leden met elkaar kunnen discussiëren, vragen of wensen kunnen uiten en/of per regio contact met elkaar kunnen zoeken. Helaas wordt hier niet iedereen mee bereikt. De ontwikkeling van nieuwe sociale media worden nog niet door iedereen benut, maar wel in toenemende mate. De fysieke ontmoetingen zijn iets anders. De voorzitter zegt toe te zullen nadenken over meer mogelijkheden

elkaar persoonlijk te kunnen ontmoeten.

De statuten voorzien hierin, maar de concrete uitwerking ligt bij de leden. "We kunnen ook gewoon de telefoon pakken en afspraken maken".

Bespreking artikelen statuten

De leden:

Artikel 3 Onder het hoofdje doelstelling wordt door een aantal de zin gemist: "bij te dragen aan de instandhouding van de ISVW".

Artikel 4 Daarnaast zou sterker moeten worden benadrukt dat de onderlinge en persoonlijke contacten bevorderd moeten worden.

Artikel 3.c en 4 Het is goed dat leden gestimuleerd worden, maar onder de middelen ontbreekt het instrument om dit te doen.

Artikel 6.7 Er moet benadrukt worden dat leden ook plichten hebben o.a. in het tijdig opzeggen van het lidmaatschap. In het voorstel wordt het leden nu gemakkelijk gemaakt om niet op te zeggen. Ze worden gewoon geroyeerd.

De voorzitter meent dat art. 3 het doel, en art. 4 de middelen, ruim voorzien in het bijdragen aan de instandhouding van de ISVW. Deze zin is ook al uit de statuten van 1995 gehaald. Het voorstel is een amendement, dat van te voren ingebracht had moeten worden.

Naar aanleiding van de discussie wordt een amendement onder woorden gebracht door de voorzitter en wel op de volgende wijze:

Toevoegen aan art 3. doel

Het doel der vereniging is a. "bij te dragen aan de instandhouding van de ISVW" (verder vernummen). Het voorstel zal na beantwoording door de voorzitter van de vragen rond art. 3 en 4 instemming worden gebracht.

Met betrekking tot artikel 3c en art. 4 de middelen, merkt de voorzitter op dat het stimuleren van leden hierin is verwoord(art. 3c). Een concrete

opsomming van middelen in art. 4 zou tegelijk limitatief zijn. Daarom is gekozen voor de algemene zin: alle andere wettige middelen.

Het bestuur heeft goed gehoord dat het een wens van de leden is om meer met elkaar in contact te treden, maar meent dat dit niet in de statuten moet worden opgenomen.

Het ter vergadering geformuleerde amendement wordt instemming gebracht. De stemverhouding is 10 voor het amendement en 22 tegen. Het amendement is verworpen.

Vervolgens wordt de tekst van het bestuur van artikel 3 en 4 in stemming gebracht. De stemverhouding is 22 voor de tekst van het bestuur en 10 tegen.

De voorzitter vervolgt de vragen van de leden

Artikel 6.7 de voorzitter benadrukt dat de leden ook plichten hebben. Ook bij het opzeggen van het lidmaatschap. De administratie van de ISVW ondersteunt de vrienden door herinneringen tot betalingen te versturen, maar het houdt een keer op. Vervolgens weegt het bestuur af wat de kosten zijn voor het "dwingend innen" van betalingen ten opzichte van de contributiebedragen. Dat is een keuze. Als de leden hier anders over denken, dan hoort het bestuur dit graag.

Artikel 7.1 Voorstel is om de voordracht door 15 leden te verlagen naar 7 leden.

De penningmeester antwoordt dat 50 leden al 5% is van het aantal leden. Het aantal van 15 geeft dan meer een procentuele vertegenwoordiging weer dan 7 (0.7 %) Maar het is een keuze, die voorligt aan de vergadering. De vergadering gaat akkoord.

Artikel 7.9 nieuw lid toevoegen: Het bestuurlid dat namens de vrienden in het bestuur van de ISVW zitting heeft maakt geen deel uit van het bestuur van de vrienden.

Voorzitter neemt dit voorstel namens het bestuur over.

Artikel 8 Verschillende leden doen het verzoek tot instelling van een kascommissie. Hiermee hebben de leden

meer toezicht op de bestedingen door het bestuur.

De penningmeester stelt dat de kascommissie niet namens de leden spreekt en hij ziet ook geen toegevoegde waarde, omdat de financiën gecontroleerd worden door een gecertificeerde accountant.

De accountant controleert op getrouwheid van handelingen, volgens afspraken, die zijn vastgelegd, en geeft zijn opmerkingen. Deze accountantsverklaring en de eventuele opmerkingen worden aan de Algemene ledenvergadering voorgelegd. De ledenvergadering dringt niet aan op instelling van een kascommissie.

Artikel 13.1 De nummering moet worden aangepast.

Voorzitter zegt toe de nummering aan te passen.

Besluit t.a.v. statuten

De hele tekst van de "nieuwe" statuten wordt in stemming gebracht.

Voor: 20 stemmen

Tegen: 9 stemmen

Onthoudingen: 6

Voor het vaststellen van de statuten is 2/3 van de geldig uitgebrachte stemmen nodig. (2/3 van 29 is 19) . Het bestuur constateert dat hiermee de statuten conform artikel 11, lid 11.1 (uit de statuten van 1995) zijn vastgesteld.

5. Huishoudelijk reglement en indieningstermijn amendementen

Het Huishoudelijk reglement kan wegens tijdgebrek niet worden besproken. De ALV besluit dit naar de volgende ALV te verplaatsen. De leden worden uitgenodigd om ruim een maand voor de ALV opmerkingen en wijzigingen aan het bestuur toe te sturen via het secretariaat van de ISVW.

Uiterste datum voor **indiening is 1 mei 2012**. Het bestuur wil de amendementen van te voren bespreken, van een preadvies voorzien en een maand van te voren aan de leden toesturen voor de ALV van 17 juni.

Conclusie :

In de volgende Algemene Ledenvergadering van 17 juni 2012 kunnen de leden naar aanleiding van de notulen op- en aanmerkingen over de statuten maken.

Er is één artikel toegevoegd, nl artikel 7.9. Deze wijziging zal in de nieuwsbrief van februari 2012 worden geplaatst en in de statuten worden verwerkt.

De in de ALV van 23 oktober 2011 vastgestelde statuten en het concept huishoudelijke reglement, dat nog moet worden besproken, worden op de website geplaatst en kunnen worden gedownload, of worden opgevraagd bij de administratie van de ISVW.

Amendementen voor het huishoudelijk reglement dienen uiterlijk voor 1 mei 2012 te zijn ingediend.

6. Rondvraag

Gezondheid René Gude: Met belangstelling wordt geïnformeerd naar de gezondheid van René. Erno deelt mee dat René behoorlijk hersteld is na twee zware operaties. Hij blijft optimistisch, rijdt rond in een aangepaste auto, maar is nog niet volledig hersteld.

Stand van zaken cursussen

Erno Eskens meldt dat de cursussen dit jaar behoorlijk goed lopen. Het aantal cursisten is meer dan verdubbeld. Er is een goede samenwerking op gang gekomen met het mediapark, natuurwetenschappen, filosofietijdschrift en met de NRC. Dit genereert meer publiciteit.

De hotelkant laat een min zien, maar met een opgaande lijn n voorinschrijvingen. De neergaande lijn is voornamelijk toe te schrijven aan de crisis, maar ook door toename van de kosten van de nieuwe vleugel.

Arrangementen

De ISVW bekijkt verschillende arrangementen voor cursisten, zoals discussiemiddagen met boswandelingen. ISVW timmert behoorlijk aan de weg, maar ondervindt ook concurrentie van de HOVO.

De ISVW heeft een goldcard uitgebracht ad € 1500. Hiermee kan iemand het hele jaar door cursussen volgen inclusief overnachting. Alleen de beroepsopleiding is hiervan uitgesloten. Hiervan zijn er 33 verkocht.

7. Rondvraag en Sluiting

Mevrouw de Lange dankt het bestuur voor de inspanning die het geleverd heeft voor de herziening van de statuten.

De voorzitter dankt ieder voor zijn inbreng in deze vergadering en wenst de leden een inspirerende bijeenkomst met Paul van Tongeren. De notulen van deze ALV zullen worden gepubliceerd in de nieuwsbrief van februari 2012.

De volgende algemene ledenvergadering is op 17 juni 2012

Ellie Teunissen

Secretaris vrienden ISVW

BERICHT VAN DE ISVW

Vrienden van de ISVW krijgen korting op meerdaagse cursussen, daarnaast genieten de vrienden een speciaal tarief voor overnachtingen op door de weekse dagen. Voor zover mogelijk betalen de vrienden geen toeslag voor een upgrade naar een comfortkamer, dit is echter alleen op basis van beschikbaarheid. Vaak zijn er ook andere gezelschappen die tijdens weekenden een bijeenkomst hebben bij de ISVW en voor een comfortkamer betalen, deze gaan voor. De indeling wordt daags voor een weekend gemaakt, wilt u verzekerd zijn van een comfortkamer dan kunt u op voorhand aangeven de toeslag te willen betalen.'

IN GESPREK MET...

Jan Flameling

Een nadere kennismaking met de filosoof en de mens achter de filosoof.

*Jan Flameling is filosoof en richtte in 1994 het Bureau Ataraxia op. Aan de ISVW geeft hij twee basisopleidingen: **Geschiedenis van de filosofie** en **Systematiek van de filosofie**.*

Vind je dat filosofie een wetenschap is? Ik zou zeggen nee. Maar een filosoof heeft wel altijd gewerkt met onderzoeksresultaten.

*Neem bijvoorbeeld Aristoteles die eerst biologisch veldonderzoek deed en op basis van de onderzoeksresultaten een geweldige reeks van opvattingen laat zien. Ook een hedendaags filosoof Dennis verwerkt veel wetenschappelijke onderzoeksresultaten om zelf filosofische verkenningen te doen. Een filosoof is vooral verantwoordelijk voor het *creëren van concepten*. Daarmee was en is het mogelijk om problemen op te lossen, die met bestaande concepten niet opgelost kunnen worden. Een filosoof is in staat de woorden en daarmee het denken van iemand te analyseren. Hiermee kan hij ook horen welke denkbeelden iemand uit de filosofie heeft overgenomen. De filosoof is een analyticus; geen psychoanalyticus, maar een *conceptueel analyticus*.*

Welke betekenis heeft filosofie in het algemeen voor mensen?

*Filosofen hebben mensen iets te zeggen. Zij kunnen voorstellen doen over *hoe te leven en hoe samen te leven in deze tijd*. Een filosoof doet een appel op de mens om zichzelf en zijn leven als een kunstwerk op te vatten. Maak wat van je leven! Een succesvol filosoof biedt iets waar vraag naar is.*

Wat wil je zelf als filosoof uitdragen?

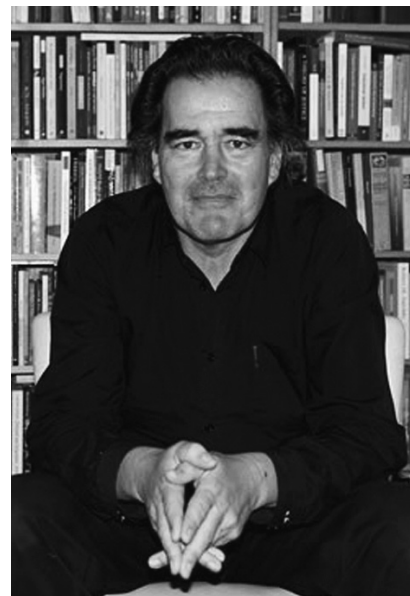
Ik hoop en vermoed ook dat mensen die mijn zomerweek bezoeken aan de ISVW zullen zeggen: "Jan heeft een boodschap". Die bied ik op verschillende manieren aan, maar er zit wel een lijn in.

*Met veel van de concepten die de moderne filosofie aandraagt en die we ons eigen maken, zijn we in de problemen geraakt die we nu hebben. De notie "ik" is wellicht geen bruikbare notie om onszelf op te vatten. Het is passender voor ons om uit te gaan van *betrokken in betrekkingen* te zijn. Je bent een *relationeel wezen*, je bent altijd in *verbinding* en die verbinding doet ertoe. Je bent het resultaat van die verbinding(en); vanaf het begin in de baarmoeder *ben* je alleen maar *door* die verbinding en *met* die verbinding en anders zou je er niet zijn. Ik sta in verbinding met alles en iedereen om mij heen. Dus met de bomen, de dieren, de kinderen in Mumbai die ik kan horen huilen als ik vijf minuten stil ben.*

Sinds een jaar of acht is er nog een andere lijn bijgekomen: ik ben namelijk van mening dat de westerse filosofie uitzonderlijk lichaamsvijandig is geweest. Ik ben nog méér van mening, dat de filosofie er daardoor teveel van uitgegaan is dat het alleen maar een kwestie van cognitie is.

Waaruit bestaan jouw activiteiten?

*Dat is heel gevarieerd. Mijn werk aan de ISVW, de basisopleidingen, is vooral onderwijs geven, kennis overdragen. Tijdens de zomerweken voer ik *onderzoeksgesprekken*; het gaat om de *"conceptuele input"*; je krijgt vragen aangeboden waar je zelf nooit op zou komen. Dat doe ik het liefst: met anderen een goed gesprek voeren; dat noem ik filosoferen.*

Daarnaast organiseer ik denkvakanties, zowel in Griekenland (vanaf 1994) als in India (sinds tien jaar). In India doe ik veel meer aan lichaamswerk en ademhalingsoefeningen. Ik werk ook met verschillende beroepsgroepen, o.a. artsen: ethische kwesties, organisatieadviseurs, belastingdienstmedewerkers: integriteit, politieacademie: leiding geven. Ik krijg een kick, wanneer het lukt om een onderzoeksgesprek te faciliteren waarin de suggesties die ik doe voor de mensen ook een zekere waarde blijken te hebben.

Wanneer en hoe werd je gegrepen door filosofie?

*Er zijn verschillende momenten geweest in mijn leven die bepalend waren voor mijn keuze. Ik ben typisch een kind van de jaren zestig: in verzet tegen alles waar mijn ouders waarde aan hechtten. Dat verzet werd gevoed door een boekje van *Herbert Marcuse*. Toen dacht ik: misschien kan filosofie een bijdrage leveren aan een radicale maatschappijverandering. Het boek "A history of Western Philosophy" van *Bertrand Russell* heeft ook een belangrijke rol gespeeld. Hij was heel analytisch en*

plaatste opvattingen in een maatschappelijk-historische context.

In Groningen speelde mijn docent filosofie een grote rol, Lolle Nauta ¹⁾, een goed mens en didacticus. Een tweede moment was mijn "ontmoeting met *Heidegger*", toen ik college kreeg van een van zijn favoriete leerlingen, Folkmann-Schluck ²⁾. Een derde moment was toen ik een beurs kreeg om in de VS te studeren, begin jaren tachtig. Ik kwam daar met een heel analytische benadering van filosofie in aanraking. Nog een belangrijk moment was begin jaren negentig, toen ik in een promovendclubje van *Rosi Braidotti* ³⁾ zat, een groot denker van wie ik heel veel heb geleerd. Het laatste moment was in 1997, toen ik voor het eerst *Levinas* las. Dat heeft echt mijn leven veranderd; niet alleen in filosofisch opzicht, maar ook in mijn manier van in het leven staan. Het appel dat daarvan naar mij uitging, was: "Jan, eigenlijk heb je altijd al het antwoord geweten op de vragen waar je mee worstelde".

Heb je gepubliceerd?

Nee, afgezien van een aantal artikelen en dan nog over het werk van Richard Rorty, mijn doctoraal scriptie in 1989. Ik ben niet zo'n schrijver; ik ben liever in gesprek met mensen. Toch ben ik momenteel bezig met een boek: "Oosterse denkers in de polder". Dat wordt uitgegeven door de ISVW. Het is een bundel verslagen van gesprekken met opnamen daarvan op DVD.

Is er een thema/levensvraag/filosoof waarin jij bijzonder geïnteresseerd bent?

Ik denk geregeld aan mensen met wie het slecht gaat, in Nederland, in Sudan en vooral de kinderen in Mumbai. Ik vind dat wij ons daarmee meer bezig moeten houden. We moeten anders in het leven gaan staan, zoals Peter Sloterdijk zegt. Niet zo veel willen, maar je afvragen wat het een ander kost! Een thema is het feit dat -naast het

lichaamsvijandige karakter van de westerse filosofie- er ook sprake is van een vrouwonvriendelijk karakter.

Onder de grote filosofen uit de geschiedenis zijn er maar heel weinig die een relatie waarin zij leven met vrouw en kind(eren) als heel belangrijk beschouwen. Er zijn vrijwel geen mannen in de filosofie, die - als zij al kinderen hebben- er ook zelf de zorg voor dragen. Ik ervaar zelf dat je veel leert van het samen leven met een vrouw en een kind en het samen daarvoor zorgen. Ook voor mijn verhaal over *betrokken en in verbinding* zijn speelt dat een belangrijke rol.

Er zijn verschillende denkers die mij gevoed en gevormd hebben, niet alleen qua manier van denken, maar ook hoe ik in het leven sta. Dat zijn *Aristoteles, Nietzsche, Heidegger, Rorty, Levinas en Sloterdijk*. Maar ook enkele oosterse filosofen, zoals *Laozi* en *Zhuangzi*, hebben met hun werk veel invloed op mij gehad.

Immanuel Kant trachtte vier vragen te beantwoorden in zijn filosofie. Nu aan jou de beurt:

- Wat kan ik weten?

Ik heb er nooit over nagedacht. Ik ervaar een *voelend weten*, iets heel anders dan kennis en voor mij belangrijker dan al het andere. Als ik aandachtig ademend op mijn balkon zit, ervaar ik -en weet ik zeker- dat ik *in verbinding* en daardoor *in wording* ben. Door een nieuwe verbinding word je nieuw. Ik noem dat *zijnsverstaan*, de manier om *het zijn* te verstaan gaat hier via het lichaam.

- Wat moet ik doen?

Ik hoor dat te doen wat ik de ander hoor zeggen dat ik moet doen. In taoïstische term: je doet niets, je doet wat "de weg" vraagt te doen. Een metafoor voor alles wat er in een moment door een ander gevraagd wordt. Je moet ervoor open staan en leren luisteren.

- Wat mag ik hopen?

Ik mag altijd hopen dat "het" lukt. Dat kan van alles zijn, maar wel gekoppeld aan die openheid voor de ander en aan het daardoor in verbinding, in

wording zijn. Dat kan luisteren zijn, het kan zorgen voor de kat zijn, het eten goed koken.

- Wat is de mens?

Ach ja, de mens is - vanuit de neurobiologie gezien - een lichaam met hersen- en zenuwstelselcapaciteit, die in staat is tot wat ik hiervoor heb gezegd. De mens is voor mij alleen maar lichaam. De woorden "ziel" en "geest" komen bij mij niet voor. Dat wil niet zeggen dat wat Aristoteles onder *psyche* verstaat niet door mij gedeeld wordt.

Is er nog ruimte voor andere interesses?

Ik reis graag. Dat doe ik het liefst. Verder luister ik graag naar muziek; een deel van mijn voorbereiding op mijn werk op de ISVW bestaat gewoon uit luisteren naar muziek. Maakt niet uit wat, zolang het maar niet Volendams is.

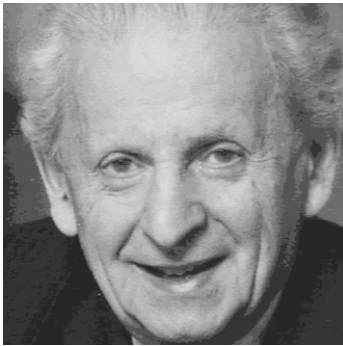
Ben je de eeuwige filosoof of stap je er ook wel eens uit?

Gewoon in gezelschap, heb ik helemaal niet de behoefte om iets te analyseren en te ventileren. Ik ga bijvoorbeeld graag naar een dansvoorstelling van Christine Dechatel of een Foucault-avond in de Rode Hoed. Ik ga zitten en laat het lekker over me heen komen zonder iets te hoeven zeggen. Dat is pas "kicken"! Hoewel nu veel tijd opgaat aan de voorbereiding en uitvoering van mijn filosofisch werk, ben ik vooral iemand die gewoon LEEFT!

Anka Fauth

Noten:

1. Lolle Nauta (†2006); hoogleraar sociale filosofie aan de Rijksuniversiteit Groningen.
2. Karl-Heinz Volkmann-Schluck (†1981); hoogleraar filosofie aan de Universiteit te Keulen.
3. Rosi Braidotti; hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Utrecht (2011), voorheen faculteitshoogleraar en hoogleraar vergelijkende vrouwenstudies aan die universiteit.

DE ANDER IS NIET
SLECHTS EEN
PARTNER MAAR IN
DE GESTALTE VAN
DE VERVOLGDE
VOORAL EEN
INSTANTIE VAN
KRITIEK. HIJ
BRENGT IETS
ABSOLUUT NIEUWS
TOT STAND, IETS
DAT IK NIET UIT
MIJZELF KAN
PUTTEN; HIJ STICHT
MIJ ALS MOREEL
WEZEN.

Levinas

Van het bestuur van de Vrienden ISVW

Op de algemene ledenvergadering van de vereniging van Vrienden van 23 oktober 2011 is een voorstel voor statutenwijziging besproken. Twee derde van de stemmen is voor deze wijziging uitgebracht. Op basis van de nog geldende statuten (lid 11.1) constateert het bestuur dat de wijziging van de statuten is aangenomen met de vereiste 2/3 meerderheid.

Bij de bespreking van de herziene conceptstatuten is één amendement aangenomen. Het betreft hier de toevoeging van art 7.9: *Het lid dat namens de vrienden in het bestuur van de ISVW zitting heeft maakt geen deel uit van het bestuur van de vrienden.* De overige ingebrachte amendementen werden verworpen.

Het bestuur zal de nieuwe statuten aan de notaris voorleggen om te laten passeren. In deze nieuwsbrief vindt u het conceptverslag van de algemene ledenvergadering van 23 oktober 2011, dat op de **algemene ledenvergadering van 17 juni 2012** aan de leden ter vaststelling zal worden voorgelegd.

Indiening amendementen 1 mei 2012

Het concept Huishoudelijk reglement zal ter besluitvorming worden voorgelegd. Eventuele amendementen op het Huishoudelijk reglement dienen van te voren verstuurd te zijn naar de Secretaris van de Vrienden via het secretariaat van de ISVW. Uiterste datum voor indiening is **1 mei 2012**.

Het bestuur zal de ingediende amendementen van een preadvies voorzien en aan de leden toezenden.

Vindplaats van statuten en concept huishoudelijk reglement.

De aangenomen tekst van de statuten vindt u op de website van de Vrienden van de ISVW. Hier vindt u tevens het concept Huishoudelijk reglement.

Beide teksten stonden ook als concept in de nieuwsbrief nr. 3 van september 2011. De leden kunnen de teksten opvragen bij het secretariaat van de ISVW tel. 033-4650700 of via e-mail info@isvw.nl.

Algemene ledenvergadering en filosofische cafés.

De Statuten vereisen één keer per jaar een algemene ledenvergadering voor vaststelling van de formele stukken, zoals het jaarverslag, de jaarrekening en de begroting. Deze vindt plaats op 17 juni a.s. Voor een vereniging als de Vrienden is één keer voldoende. De Algemene ledenvergadering van 2013 zal in februari/maart plaats vinden.

We kunnen elkaar niettemin als leden blijven ontmoeten. De vereniging van Vrienden organiseert nu samen met de ISVW 4x per jaar een filosofisch café op zondagmiddag. Dit is opgenomen in het programma van de ISVW

Om praktische redenen dient u zich hiervoor aan te melden. Bij onvoldoende aanmeldingen wordt het café geannuleerd. Als u zich niet aanmeldt en toch komt, loopt u dus een risico.

Het bestuur beveelt het filosofisch café van harte aan.

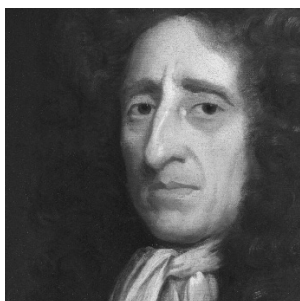
Nieuwsbrief

De redactie van de nieuwsbrief is gewijzigd. Joke van Zijl heeft aangegeven haar taken te willen overdragen aan het bestuur. Anka Fauth neemt het over. Het bestuur bedankt Joke van harte voor haar enorme energie en inzet voor de nieuwsbrief.

Via de redactie van de nieuwsbrief en via het discussieplatform op LinkedIn kunt u zelf artikelen en oproepen plaatsen voor contacten met vrienden.

Het bestuur ontmoet u graag op de ISVW.

Ellie Teunissen
Secretaris Vrienden ISVW

EEN GEZONDE GEEST IN EEN GEZOND
LICHAAM IS EEN KORTE, MAAR VOLLEDIGE
BESCHRIJVING VAN EEN GELUKKIGE TOESTAND
IN DEZE WERELD.

John Locke

Leusdens dagboek: *Beleefde werkelijkheid*

Een nieuwe loot aan de stam van basiscursussen: "Esthetica en kunstfilosofie", gegeven door Arthur d'Ansembourg. Mij leken kunst en filosofie twee verschillende werelden: filosofie, de wereld van reflexief denken en inherente ordening onthullend, en kunst, de wereld van boodschappen over en uit de beleefde werkelijkheid van het menselijke bestaan. Ik was daarom erg benieuwd naar deze cursus.

Intussen zijn er twee weekenden geweest, waarin Arthur ons mee nam, maar vooral ook aan het werk zette.

Het eerste weekend ging over kunst een moraal. Klassiek 'platoons' gezien, behoort kunst tot het domein van het schone en het goede en door het tonen daarvan zou het moreel goede bevorderd worden; het zou opvoedend zijn. Kunst zou bijdragen aan een betere samenleving (nogal eens het motief voor subsidie). Zonder kunst zou de cultuur tot barbaarsheid vervallen.

Eerst maar eens kijken naar enkele kunstwerken. "Wat zie je, wat valt je op?", vroeg Arthur. Kunstwerken waarin de nietzscheaanse wending blijkt. Niet alleen het mooie, het goede wordt getoond, maar ook het gewelddadige als zodanig, het toegebrachte leed en de vernietiging die ook tot de menselijke levenssituatie behoren. Ik vond dat confronterend: ik kende het wel, wist er van, maar ik keek er naar vanuit mijn ooghoeken. Nu staat het recht voor mij.

Zaterdagavond spraken we over de gelezen teksten in leesgroepjes, erg verhelderend om zo uit te wisselen wat je erin ziet. Ook is het erg goed om na afloop op zondagmiddag nog na te praten en overgebleven vragen uit te wisselen. Tussendoor is er veel onderling gesprek; gezellig en leerzaam!

Het tweede weekend ging over de ontwikkeling van het lineaire perspectief, als methode om de werkelijkheid uit te beelden, en het Cartesiaans denken, waarin de werkelijkheid met een lineaire methode beschreven en begre-

pen kan worden. Dat tegenover de fenomenologische zienswijze, waarin de afgebeelde objecten waargenomen worden als door de lijfelijkheid van de waarneming gevormde subjecten. Weer kijken we naar afbeeldingen van bijvoorbeeld "de ideale stad" van Piero della Francesca, in lineair perspectief geschilderd (je kunt er zo inlopen) en het dorp "Gardanne" van Cézanne, waar je niet zo inloopt, maar waarvan je de warmte kunt voelen. En de fenomenologische filosofie van de waarneming van Merleau-Ponty, wiens schrijfstijl me doet denken aan het schilderen van Cézanne. "MP"; zoals hij dit weekend heet, geeft een opeenvolging van beweringen, die gezamenlijk de mededeling weergeven; beweringen als penseelstreken die gezamenlijk de waarneming vormen, als een schilderij.

Maar we gingen verder op de weg van het loskomen van het figuratieve; aan de hand van de beschouwing van Deleuze over het werk van Francis Bacon. Hier komt de mens los van de maatschappelijke codes; hier laat de schilder zich niet leiden door het oog, maar door de hand, waardoor het kunstwerk niet zozeer gemaakt wordt, maar zichzelf doet ontstaan. De aanschouwer moet zich hier losmaken van verstandelijke structuur en zich openstellen voor de gewaarwording op zijn zenuwstelsel door de directe inwerking van de contouren, de structuur en de kleurvlakken.

Daar had ik wel moeite mee; is er immers wel zo'n directe inwerking? Is de gewaarwording niet altijd van betekenis in verband met eerdere ervaringen? Hoe dan ook, je staat zo wel stevig op een ander been.

Ik verheug me al op de volgende weekenden over de actualiteit van het schone, over het sublieme en, ja zeker, over het einde van de kunst.

Cees Slottje.

Berichten van, over en naar aanleiding van de filosofische leesgroepen

De filosofische leesgroepen, een initiatief van de vorige voorzitter van de vriendenvereniging, Fons Baede, bestaan inmiddels al heel wat jaren. Er zijn momenteel 16 leesgroepen actief.

Hoewel zij zijn opgericht om het gedachtegoed van de ISVW meer bekendheid te geven, zijn zij geheel onafhankelijk en staan zij ook open voor niet-leden van de vriendenvereniging. Er is een leesgroep waarvan alleen de coördinator vriend is, maar er is ook een leesgroep waarvan de coördinator als enige geen lid is van de vriendenvereniging. Deze zelfstandigheid biedt de mogelijkheid zich naar eigen wens te ontwikkelen. Zo schrijft Anja Wouters over de leesgroep *Friesland*:

Onze Filosofieleesgroep Friesland is op dit moment geen leesgroep, maar een kijkgroep. In de *flow* van de nieuwe tijd wisselen we het individueel lezen en het volgen van cursussen af met het gezamenlijk bekijken van interviews met filosofen en het bekijken van belangwekkende, opgenomen programma's van TV (en later wellicht internet). Een nieuwe methodiek dus! We zijn begonnen met de serie *Een Schitterend Ongeluk* van een

aantal jaren geleden. Daarna gaan we kijken naar *Van de schoonheid en de troost*. Beide series zijn van Wim Kayzer. We zetten tijdens het kijken het interview stop op een punt waarover een deelnemer wil discussiëren, iets wil inbrengen of iets wil vragen. Dat werkt heel prettig en ontspannen en het geeft de mogelijkheid vaker bij elkaar te komen, zonder de druk van de verplichting een aantal pagina's te lezen. Bovendien vinden we het prettig dat we in als het ware een filosoof in ons midden hebben. Het geeft ook een leidraad om rond de interviews van de betreffende persoon zijn/haar werk te lezen.

Voor mensen die geïnteresseerd zijn bestaat nog de mogelijkheid zich aan te sluiten bij deze groep (contact: anja@anjawouters.eu).

Er zijn twee leesgroepen *Zuid-Holland*. De deelnemers hebben het altijd over de "Haagse leesgroepen", waarschijnlijk vanwege de vaste locatie in Den Haag: Spiritueel Centrum De Boskant. Er zijn deelnemers (geweest) uit Almere, Amsterdam, Antwerpen, Den Haag, Leiden, Leidschendam, Oegstgeest, Rotterdam, Wassenaar en Zwijndrecht. Ze komen dus niet allemaal uit Zuid-Holland. De twee leesgroepen hebben

dezelfde coördinator: Jan Diekema. Jan probeert ons vaak met succes over te halen tot hetzelfde boek. Dit kan dan aanleiding zijn voor een inspirerende, gemeenschappelijke bijeenkomst. Momenteel zijn beide leesgroepen bezig met *De utopie van de vrije markt* van Hans Achterhuis. In april hebben we hierover een gemeenschappelijke bijeenkomst gepland, met als gast Hans Achterhuis die we dan met al onze vragen kunnen bestoken.

Oproepen voor nieuwe deelnemers

- De leesgroep *Utrecht* wil graag nieuwe deelnemers verwelkomen. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met de heer Joop van Tubergen, telefoon 026-7370057
- Leesgroep *Oost-Nederland* nodigt geïnteresseerden uit contact op te nemen met mevrouw A.E.J. Knottenbelt, e-mail: aejknottenbelt@hetnet.nl. De groep leest momenteel *Wat liefde weet, emoties en moreel oordelen* van Martha Nussbaum en komt op 2 maart weer samen om de discussie voort te zetten.

"VEELAL IS DE TAAL HET HUIS VAN HET ZIJN, WAARIN WONEND DE MENS EK-SISTEERT, DOODAT HIJ DE WAARHEID VAN HET ZIJN, HAAR HOEDEND, TOEBEHOORT. ZO KOMT HET IN DE BEPALING VAN DE MENSELIJKHEID VAN DE MENS ALS EK-SISTENTIE OP AAN DAT NIET DE MENS HET WEZENLIJKE IS, MAAR HET ZIJN ALS DE DIMENSIE VAN HET EKSTATISCHE VAN DE EK-SISTENTIE."

Citaat van Heidegger, uit "Regels voor het mensenpark" van Sloterdijk, een antwoordbrief op Heideggers "Brief over het humanisme"

Wat gaan we lezen?

Naar aanleiding van twee leesgroepen Amsterdam en bijna een derde.

De belangstelling bij de oprichting van een Amsterdamse leesgroep was destijds groot genoeg om gelijk maar twee leesgroepen op te richten. Dit werd ingegeven door de verschillende voorkeuren die naar voren kwamen. Sommigen gaven de voorkeur aan de klassieke, primaire teksten, terwijl anderen ook secundaire teksten en actuele filosofen wilden lezen. Er ontstonden zo twee groepen. Door omstandigheden, onder andere omdat twee deelnemers fulltime filosofie waren gaan studeren en daardoor geen tijd meer hadden voor nog meer verplichte filosofie daarnaast, verliep de eerste groep een beetje. Na een succesvolle herstart, waarbij een enthousiaste groep nieuwe lezers zich bij de groep had aangesloten, deed dezelfde discussie zich opnieuw voor. Helaas was bij de herstart het *Leitmotiv* van de oorspronkelijke groep niet expliciet uitgesproken, waardoor later enige verwarring ontstond. Geheel in goede harmonie hebben enkele leden zich nu teruggetrokken om opnieuw, dus een derde, leesgroep in Amsterdam te vormen, die uitsluitend klassieke teksten bestudeert.

Het probleem fascineerde mij omdat ik mij herinnerde dat ik mij zelf bij een leesgroep had aangesloten om juist die klassieke, moeilijk toegankelijke filosofen te leren kennen. Daarom deed ik twee dingen: ik vroeg een van deelnemers die zich hadden teruggetrokken of hij zijn keuze kon motiveren en ik bekeek de leeslijsten van de overige leesgroepen. Bij dat laatste constateerde ik tot mijn verbazing dat eigenlijk alle leesgroepen, de in wording zijnde even niet meegeteld, vooral actuele filosofen en secundaire teksten lezen met zo af en toe een niet al te oude klassieker ertussen; dus Nietzsche, Schopenhauer en Sartre nog wel, maar geen Plato, Socrates, Erasmus en zelfs geen Descartes of

Heidegger beter lezen in een groep.

Rousseau. De motivatie voor het lezen van uitsluitend de klassieke denkers

luit: de klassieke filosofische teksten lees je niet gauw uit jezelf (opnieuw). Juist dankzij de druk van de afspraken binnen de leesgroep kom je hiertoe. Nussbaum, Achterhuis en Safranski, allemaal zeer gewaardeerd, kun je ook uit jezelf lezen. Zo kun je bijvoorbeeld *Ein Meister aus Deutschland* van Rüdiger Safranski over Heidegger, in je eentje heel goed lezen, maar voor Heidegger zelf heb je een leesgroep nodig.

lets om over na te denken en je keuze bewuster te bepalen.

Joke van Zijl

Discussiegroep op LinkedIn

Voor de vrienden die via internet contact met elkaar willen hebben of een filosofische discussie willen voeren, is er de mogelijkheid om dat te doen via een discussie groep op LinkedIn. Hierbij een korte uitleg om lid te worden van deze groep.

Nog geen LinkedIn profiel?

Ga naar www.linkedin.com. Onderin de pagina staat een link 'language', hiermee kun je de taal op Nederlands zetten. Direct op de homepage zie je direct invulvelden om lid te worden. Vul deze velden in en volg verder de aangegeven stappen.

Lid worden van de ISVW groep?

Log in op LinkedIn. Rechts bovenin staat een zoekveld. Selecteer 'groepen', vul 'ISVW' in en druk op 'zoek'.

Er volgen een aantal resultaten. Druk op de knop 'Lid worden' bij de groep 'ISVW'. Hiermee wordt een verzoek verstuurd, ik probeer je vervolgens zo snel toe te voegen.

Wat kan ik met de ISVW groep?

Bij het tabblad 'Discussie' kun je een nieuwe discussie starten, of reageren op een bestaande discussie. Discussie kunnen bijvoorbeeld gaan over een cursus die je bezocht hebt, een filosofisch onderwerp, het filosofisch café, een leesgroep, andere activiteiten van de vrienden... Je kunt het zo gek niet bedenken, mits het onderwerp gerelateerd is aan filosofie, de ISVW of de Vrienden van de ISVW.

Bij het tabblad 'Leden' kun je alle leden van de groep bekijken, en eventueel een persoonlijk berichtje sturen.

Hopelijk tot gauw op de discussiegroep,
Maartje van Hardeveld.

Shuttle

Vanaf dinsdag 7 februari 2012 biedt Landgoed ISVW en Taxibedrijf Bestax u de gelegenheid met een shuttle tussen Landgoed ISVW en station Amersfoort te reizen.

Hoe werkt het:

Via www.stationsshuttle.nl boekt u op voorhand uw rit van het station naar Landgoed ISVW. Ook de terugweg dient u op voorhand te boeken. De shuttle is beschikbaar van maandag tot en met zondag van 08.00-10.00 uur en van 16.00-19.00 uur, daarnaast op zondag van 13.00-14.00 uur tegen een tarief van €6,00 per persoon. U kunt dit afrekenen bij de chauffeur.

Om het milieu niet onnodig te belasten is het boeken via www.stationsshuttle.nl noodzakelijk, geen boeking betekent geen shuttle.

Kijk op de website van de ISVW voor verder informatie over b.v. de standplaats van de shuttle.

Colofon

Bestuur van de vrienden:

Cees Slottje, voorzitter
Ellie Teunissen, secretaris
Lex Bolwerk, penningmeester
Maartje van Hardeveld
Anka Helmink-Fauth

Redactie Nieuwsbrief:

Joke van Zijl
Anka Helmink-Fauth
redactieadres:
ankafauth@gmail.com

Contactadres bestuur:

vrienden@isvw.nl

Adreslijst van coördinatoren van ISVW Filosofische Leesgroepen per 21 juni 2011

Amersfoort

Mevrouw Ineke Kiers
telefoon: 033 455 955 8
e-mail: ineke.kiers@ziggo.nl

Amsterdam e.o. 1

De heer Robbert Mahler
telefoon: 020-4968585
e-mail: robert@mahleraandeamstel.nl

Amsterdam e.o. 2

De heer Dirk Altena
telefoon: 020 6466370
e-mail: d.altena@planet.nl

Ede e.o.

De heer Henk Lambooy
telefoon: 0318 613 922
e-mail: hlambooyzp@hotmail.com

Friesland

Mevrouw Anja Wouters
telefoon: 058-2562155
e-mail: anja@anjawouters.eu

't Gooi-Noord

De heer Gérard Grubben
telefoon: 035 695 0903
e-mail: g.grubben@upcmail.nl

Groningen

Mevrouw Angelique Schreuder
telefoon: 050 526 2964
e-mail: aem.schreuder@planet.nl

Noord-Brabant 1 (Oss/Uden)

De heer Hans Tromp
telefoon: 0412 638021
e-mail: hans-tromp@hetnet.nl

Noord-Brabant 2 (Den Bosch/Rosmalen)

Mevrouw Hetty Goudswaard-ten Brink
telefoon: 073-5216487
e-mail: hjdetenbrink@hotmail.com

Noord-Holland Noord

Mevrouw Henriette Velu
telefoon: 072 533 1644
e-mail: H.Velu@quicknet.nl

Oost Nederland

Mevrouw Anna Knottenbelt
telefoon: 0573 250 371
e-mail: aejknottenbelt@hetnet.nl

Rotterdam e.o.

De heer Jannes Mulder
telefoon: 0104 181 590
e-mail: janneshmulder@gmail.com

Utrecht

De heer Joop van Tubergen
telefoon: 0267 370 057

Zeeland

Mevrouw A.F.A.M. Hummelen
telefoon: 0118 637 290
e-mail: aypma1@kpnplanet.nl

Zuid Holland 1

De heer Jan H. Diekema
telefoon 070 399 74 09
e-mail: diekema@hetnet.nl

Zuid Holland 2

De heer Jan H. Diekema
telefoon 070 399 74 09
e-mail: diekema@hetnet.nl